ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ്/മധ്യഭാഗഃ/അധ്യായഃ 28

< ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ് | മധ്യഭാഗഃ

← മധ്യഭാഗഃ, അധ്യായഃ 27

ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ്
അധ്യായഃ 28
[[ലേഖകഃ :|]]

മധ്യഭാഗഃ, അധ്യായഃ 29 →

വസിഷ്ഠ ഉവാച
സ്വപന്തമേത്യ രാജാനം സൂതമാഗധവന്ദിനഃ .
പ്രവോധയിതുമവ്യഗ്രാ ജഗുരുച്ചൈർനിശാത്യയേ .. 2,28.1 ..

വീണാവേണുരവോന്മിശ്രകലതാലതതാനുഗമ് .
സമസ്തശ്രുതിസുശ്രാവ്യപ്രശസ്തമധുരസ്വരമ് .. 2,28.2 ..

സ്നിഗ്ധകണ്ഠാഃ സുവിസ്പഷ്ടമൂർച്ഛനാഗ്രാമസൂചിതമ് .
ജഗുർഗേയം മനോഹാരി താരമന്ദ്രലയാന്വിതമ് .. 2,28.3 ..

ഊചുശ്ച തം മഹാത്മാനം രാജാനം സൂതമാഗധാഃ .
സ്വപന്തം വിവിധാ വാചോ ബുബോധയിഷവഃ ശനൈഃ .. 2,28.4 ..

പസ്യായമസ്തമഭ്യേതി രാജേന്ദ്രേന്ദുഃ പരാജിതഃ .
വിവർദ്ധമാനയാ നൂനം തവ വക്ത്രാംബുജശ്രിയാ .. 2,28.5 ..

ദ്രഷ്ടും ത്വദാന നാംഭോജം സമുത്സുക ഇവാധുനാ .
തമാംസി ഭിന്ദന്നാദിത്യഃ സംപ്രാപ്തോ ഹ്യുദയം വിഭോ .. 2,28.6 ..

രാജന്നഖിലശീതാംശുവംശമൗലിശിഖാമണേ .
നിദ്രയാ ലം മഹാബുദ്ധേ പ്രതിവുധ്യസ്വ സാംപ്രതമ് .. 2,28.7 ..

ഇതി തേഷാം വചഃ ശൃണ്വന്നബുധ്യത മഹീപതിഃ .
ക്ഷീരാബ്ദൗ ശേഷശയനാദ്യഥാപങ്കജലോചനഃ .. 2,28.8 ..

വിനിദ്രാക്ഷഃ സമുത്ഥായ കർമ നൈത്യകമാദരാത് .
ചകാരാവഹിതഃ സമ്യഗ്ജയാദികമശേഷതഃ .. 2,28.9 ..

ദേവതാമഭിവന്ദ്യേഷ്ടാം ഗാം ദിവ്യസ്രഗ്ഗന്ധഭൂഷണഃ .
കൃത്വാ ദൂർവാഞ്ജനാദർശമങ്ഗല്യാലമ്ബനാനി ച .. 2,28.10 ..

ദത്ത്വാ ദാനാനി ചാർഥിഭ്യോ നത്വാ ഗോബ്രഹ്മണാനപി .

ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ്/മധ്യഭാഗഃ

1. അധ്യായഃ 1
2. അധ്യായഃ 2
3. അധ്യായഃ 3
4. അധ്യായഃ 4
5. അധ്യായഃ 5
6. അധ്യായഃ 6
7. അധ്യായഃ 7
8. അധ്യായഃ 8
9. അധ്യായഃ 9
10. അധ്യായഃ 10
11. അധ്യായഃ 11
12. അധ്യായഃ 12
13. അധ്യായഃ 13
14. അധ്യായഃ 14
15. അധ്യായഃ 15
16. അധ്യായഃ 16
17. അധ്യായഃ 17
18. അധ്യായഃ 18
19. അധ്യായഃ 19
20. അധ്യായഃ 20
21. അധ്യായഃ 21
22. അധ്യായഃ 22
23. അധ്യായഃ 23
24. അധ്യായഃ 24

നിഷ്ക്രമ്യ ച പുരാത്തസ്മാദുപതസ്ഥേ ച ഭാസ്കരമ് .. 2,28.11 ..

താവദഭ്യായയുഃ സർവം മന്ത്രിസാമന്തനായകാഃ .
രചിതാഞ്ജലയോ രാജന്നേമുശ്ച നൃപസത്തമമ് .. 2,28.12 ..

തതഃ സ തൈഃ പരിവൃതഃ സമുപേത്യ തപോനിധിമ് .
നനാമ പാദയോസ്തസ്യ കിരീടേനോർകവർചസാ .. 2,28.13 ..

ആശീർഭിരഭിനന്ദ്യാഥ രാജാനം മുനിപുങ്ഗവഃ .
പ്രശ്രയാവനതം സാമ്നാ തമുവാചാസ്യതാമിതി .. 2,28.14 ..

തമാസീനം നരപതിം മഹാർഷിഃ പ്രീതമാനസഃ .
ഉവാച രജനീ വ്യുഷ്ടാ സുഖേന തവ കിം നൃപ .. 2,28.15 ..

അസ്മാകമേവ രാജേന്ദ്ര വനേ വന്യേന ജീവതാമ് .
ശക്യം മൃഗസധർമാണാം യേന കേനാപി വർത്തിതുമ് .. 2,28.16 ..

അരണ്യേ നാഗരാണാം തു സ്ഥിതിരത്യന്തദുഃസഹാ .
അനഭ്യസ്തം ഹി രാജേന്ദ്ര നനു സർവം ഹി ദുഷ്കരമ് .. 2,28.17 ..

വനവാസപരിക്ലേശം ഭവാന്യത്സാനുഗോ്സകൃത് .
ആപ്തസ്തു ഭവതോ നൂനം സാ ഗൗരവസമുന്നതിഃ .. 2,28.18 ..

ഇത്യുക്തസ്തേന മുനിനാ സ രാജാ പ്രീതിപൂർവകമ് .
പ്രഹസന്നിവ തം ഭൂയോ വചനം പ്രത്യഭാഷത .. 2,28.19 ..

ബ്രഹ്മൻകിമനയാ ഹ്യുക്ത്യാ ദൃഷ്ടസ്തേ യാദൃശോ മഹാൻ .
അസ്മാഭിമഹിമാ യേന വിസ്മിതം സകലം ജഗത് .. 2,28.20 ..

ഭവത്പ്രഭാവസംജാതവിഭവാഹതചേതസഃ .
ഇതോ ന ഗന്തുമിച്ഛന്തി സൈനികാ മേ മഹാമുനേ .. 2,28.21 ..

ത്വാദൃശാനാം ജഗന്തീഹ പ്രഭാവൈസ്തപസാം വിഭോ .
ധ്രിയന്തേ സർവദാ നൂനമചിന്ത്യം ബ്രഹ്മവർചസമ് .. 2,28.22 ..

നൈവ ചിത്രം തവ വിഭോ ശക്രോതി തപസാ ഭവാൻ .
ധ്രുവം കർത്തും ഹി ലോകാനാമവസ്ഥാത്രിതയം ക്രമാത് .. 2,28.23 ..

സുദൃഷ്ടാ തേ തപഃസിദ്ധിർമഹതീ ലോകപൂജിതാ .
ഗമിഷ്യാമി പുരീം ബ്രഹ്മന്നനുജാനാതു മാം ഭവാൻ .. 2,28.24 ..

വസിഷ്ഠ ഉവാച
ഇത്യുക്തസ്തേനസ മുനിഃ കാർത്തവീര്യേണ സാദരമ് .
സംഭാവയിത്വാ നിതരാം തഥേതി പ്രത്യഭാഷത .. 2,28.25 ..

25. അധ്യായഃ 25
26. അധ്യായഃ 26
27. അധ്യായഃ 27
28. അധ്യായഃ 28
29. അധ്യായഃ 29
30. അധ്യായഃ 30
31. അധ്യായഃ 31
32. അധ്യായഃ 32
33. അധ്യായഃ 33
34. അധ്യായഃ 34
35. അധ്യായഃ 35
36. അധ്യായഃ 36
37. അധ്യായഃ 37
38. അധ്യായഃ 38
39. അധ്യായഃ 39
40. അധ്യായഃ 40
41. അധ്യായഃ 41
42. അധ്യായഃ 42
43. അധ്യായഃ 43
44. അധ്യായഃ 44
45. അധ്യായഃ 45
46. അധ്യായഃ 46
47. അധ്യായഃ 47
48. അധ്യായഃ 48
49. അധ്യായഃ 49
50. അധ്യായഃ 50
51. അധ്യായഃ 51
52. അധ്യായഃ 52
53. അധ്യായഃ 53
54. അധ്യായഃ 54
55. അധ്യായഃ 55
56. അധ്യായഃ 56
57. അധ്യായഃ 57
58. അധ്യായഃ 58
59. അധ്യായഃ 59
60. അധ്യായഃ 60
61. അധ്യായഃ 61
62. അധ്യായഃ 62
63. അധ്യായഃ 63
64. അധ്യായഃ 64

മുനിനാ സമനുജ്ഞാതോ വിനിഷ്ക്രമ്യ തദാശ്രമാത് .
സൈന്യൈഃ പരിവൃതഃ സർവൈഃ സംപ്രതസ്ഥേ പുരീം പ്രതി .. 2,28.26 ..

സ ഗച്ഛംശ്ചിന്തയാമാസ മനസാ പഥി പാർഥിവഃ .
അഹോഽസ്യ തപസഃ സിദ്ധിർലോക വിസ്മയദായിനീ .. 2,28.27 ..

യയാ ലബ്ധേദൃശീ ധേനുഃ സർവകാമദുഹാം വരാ .
കിം മേ സകലരാജ്യേന യോഗർദ്ധ്യാ വാപ്യനല്പയാ .. 2,28.28 ..

ഗോരത്നഭൂതാ യദിയം ധേനുർമുനിവരേ സ്ഥിതാ .
അനയോത്പാദിതാ നൂനം സംപത്സ്വർഗസദാമപി .. 2,28.29 ..

ഋദ്ധമൈന്ദ്രമപി വ്യക്തം പദം ത്രൈലോക്യപൂജിതമ് .
അസ്യാ ധേനോരഹം മന്യേ കലാം നാർഹതി ഷോഡശീമ് .. 2,28.30 ..

ഇത്യേവം ചിന്തയാനം തം പശ്ചാദഭ്യേത്യ പാർഥിവമ് .
ചന്ദ്രഗുപ്തോഽബ്രവീന്മന്ത്രീ കൃതാഞ്ജലി പുടസ്തദാ .. 2,28.31 ..

കിമർഥം രാജശാർദൂല പുരീം പ്രതിഗമിഷ്യസി .
രക്ഷിതേന ച രാജ്യേന പുര്യാ വാ കിം ഫലം തവ .. 2,28.32 ..

ഗോരത്നഭൂതാ നൃപതേര്യാവർധേനുർന ചാലയേ .
വർത്തതേ നാർദ്ധമപി തേ രാജ്യം ശൂന്യം തവ പ്രഭോ .. 2,28.33 ..

അന്യച്ച ദൃഷ്ടമാശ്ചര്യം മയാ രാജഞ്ഛൃണുഷ്വ തത് .
ഭവനാനി മനോജ്ഞാനി മനോജ്ഞാശ്ച തഥാ സ്ത്രിയഃ .. 2,28.34 ..

പ്രാസാദാ വിവിധാകാരാ ധനം ചാദൃഷ്ടസംക്ഷയമ് .
ധേനോ തസ്യാം ക്ഷണേനൈവ വിലീനം പശ്യതോ മമ .. 2,28.35 ..

തത്തപോവനമേവാസീദിദാനീം രാജസത്തമ .
ഏവംപ്രഭാവാ സാ യസ്യ തസ്യ കിം ദുർലഭം ഭവേത് .. 2,28.36 ..

തസ്മാദ്രത്നാർഹസത്ത്വേന സ്വീകർത്തവ്യാ ഹി ഗൗസ്ത്വയാ .
യദി തേഽനുമതം കൃത്യമാഖ്യേയമനുജീവിഭിഃ .. 2,28.37 ..

രാജോവാച .
ഏവമേവാഹമപ്യേനാം ന ജാനാമീത്യസാംപ്രതമ് .
ബ്രഹ്മസ്വം നാപഹർതവ്യമിതി മേ ശങ്കതേ മനഃ .. 2,28.38 ..

ഏവം ബ്രുവന്തം രാജാനമിദമാഹ പുരോഹിതഃ .
ഗർഗോ മതിമതാം ശ്രേഷ്ഠോ ഗർഹയന്നിവ ഭൂപതേ .. 2,28.39 ..

ബ്രഹ്മസ്വം നാപഹർത്തവ്യമാപദ്യപി കഥഞ്ചന .
ബ്രഹ്മസ്വസദൃശം ലോകേ ദുർജരം നേഹ വിദ്യതേ .. 2,28.40 ..

65. അധ്യായഃ 65
66. അധ്യായഃ 66
67. അധ്യായഃ 67
68. അധ്യായഃ 68
69. അധ്യായഃ 69
70. അധ്യായഃ 70
71. അധ്യായഃ 71
72. അധ്യായഃ 72
73. അധ്യായഃ 73
74. അധ്യായഃ 74

വിഷം ഹന്ത്യുപയോക്താരം ലക്ഷ്യഭൂതം തു ഹൈഹയ .
കുലം സമൂലം ദഹതി ബ്രഹ്മസ്വാരണിപാവകഃ .. 2,28.41 ..

അനിവാര്യമിദം ലോകേ ബ്രഹ്മസ്വന്ദുർജരം വിഷമ് .
പുത്രപൗത്രാന്തഫലദം വിപാകകടു പാർഥിവ .. 2,28.42 ..

ഏശ്വര്യമൂഢം ഹി മനഃ പ്രഭൂമമസദാത്മനാമ് .
കിന്നാമാസന്ന കുരുതേ നേത്രാസ ദ്വിപ്രലോഭിതമ് .. 2,28.43 ..

വേദാന്യസ്ത്വാമൃതേ കോഽന്യോ വിനാ ദാനാന്നൃപോത്തമ .
ആദാനം ചിന്തയാനോ ഹി ബാഹ്മണേഷ്വഭിവാഞ്ഛതി .. 2,28.44 ..

ഈദൃശസ്ത്വം മഹാബാഹോ കർമ സജ്ജനനിന്ദിതമ് .
മാ കൃഥാസ്തദ്ധി ലോകേഷു യശോഹാനികരം തവ .. 2,28.45 ..

വംശേ മഹതി ജാതസ്ത്വം വദാന്യാനാം പ്രഹീഭുജാമ് .
യശാംശി കർമണാനേന സംപ്രതം മാവ്യനീവശഃ .. 2,28.46 ..

അഹോഽനുജീവിനഃ കിഞ്ചിദ്ഭർതാരം വ്യസനാർണവേ .
തത്പ്രസാദസമുന്നദ്ധാ മജ്ജയം ത്യനയോന്മുഖാഃ .. 2,28.47 ..

ശ്രിയാ വികുർവൻപുരുഷകൃത്യചിന്ത്യേ വിചേതനഃ .
തന്മതാനുപ്രവൃത്തിശ്ച രാജാ സദ്യോ വിഷീദതി .. 2,28.48 ..

അജ്ഞാതമുനയോ മന്ത്രീ രാജാനമനയാംബുധൗ .
ആത്മനാ സഹ ദുർബുദ്ധിർലോഹനൗരിവ മജ്ജയേത് .. 2,28.49 ..

തസ്മാത്ത്വം രാജശാർദൂല മൂഢസ്യ നയവർത്മനി .
മതമസ്യ സുദുർബുദ്ധേർനാനുവർത്തിതുമർഹസി .. 2,28.50 ..

ഏവം ഹി വദതസ്തസ്യ സ്വാമിശ്രേയസ്കരം വചഃ .
ആക്ഷിപ്യ മന്ത്രീ രാജാനമിദം ഭൂയോ ഹ്യഭാഷത .. 2,28.51 ..

ബ്രാഹ്മണോഽയം സ്വജാതീയഹിതമേവ സമീക്ഷതേ .
മഹാന്തി രാജകാര്യാണി ദ്വിജൈർവേത്തും ന ശക്യതേ .. 2,28.52 ..

രാജ്ഞൈവ രാജകാര്യാണി വേദ്യാനി സ്വമനീഷയാ .
വിനാ വൈ ഭോജനാദാനേ കാര്യം വിപ്രോ ന വിന്ദതി .. 2,28.53 ..

ബ്രാഹ്മണോ നാവമന്തവ്യോ വന്ദനീയശ്ച നിത്യശഃ .
പ്രതിസംഗ്രാഹണീയശ്ച നാധികം സാധിതം ക്വചിത് .. 2,28.54 ..

തസ്മാത്സ്വീകൃത്യ താം ധേനും പ്രയാഹി സ്വപുരം നൃപ .
നോചേദ്രാജ്യം പരിത്യജ്യ ഗച്ഛസ്വതപസേ വനമ് .. 2,28.55 ..

ക്ഷമാവത്ത്വം ബ്രാഹ്മണാനാം ദണ്ഡഃ ക്ഷത്രസ്യ പാർഥിവ .
പ്രസഹ്യ ഹരണേ വാപി നാധർമസ്തേ ഭവിഷ്യതി .. 2,28.56 ..

പ്രസഹ്യ ഹരണേ ദോഷം യദി സംപശ്യസേ നൃപ .
ദത്ത്വാ മൂല്യം ഗവാശ്വാദ്യമൃഷേർഥേനുഃ പ്രഗൃഹ്യതാമ് .. 2,28.57 ..

സ്വീകർതവ്യാ ഹി സാ ധേനുസ്ത്വയാ ത്വം രത്നഭാഗയതഃ .
തപോധനാനാം ഹി കുതോ രത്നസംഗ്രഹണാദരഃ .. 2,28.58 ..

തപോധന ബലഃ ശാന്തഃ പ്രീതിമാൻസ നൃപ ത്വയി .
തസ്മാത്തേ സർവഥാ ധേനും യാചിതഃ സംപ്രദാസ്യതി .. 2,28.59 ..

അഥ വാ ഗോഹിരണ്യദ്യം യദന്യദഭിവാഞ്ഛിതമ് .
സംഗൃഹ്യ വിത്തം വിപുലം ധേനും താം പ്രതിദാസ്യതി .. 2,28.60 ..

അനുപേക്ഷ്യം മഹദ്രത്നം രാജ്ഞാ വൈ ഭൂതിമിച്ഛതാ .
ഇതി മേ വർത്തതേ ബുദ്ധിഃ കഥം വാ മന്യതേ ഭവാൻ .. 2,28.61 ..

രാജോവാച .
ഗത്വാ ത്വമേവ തം വിപ്രം പ്രസാദ്യ ച വിശേഷതഃ .
ദത്ത്വാ ചാഭീപ്സിതം തസ്മൈ താം ഗാമാനയ മന്ത്രിക .. 2,28.62 ..

വസിഷ്ഠ ഉവാച
ഏവമുക്തസ്തതോരാജ്ഞാ സ മന്ത്രീ വിധിചോദിതഃ .
നിവൃത്യ പ്രയയൗ ശീഘ്രം ജമദഗ്നേരഥാശ്രമമ് .. 2,28.63 ..

ഗതേ തു നൃപതൗ തസ്മിന്നകൃതവ്രണസംയുതഃ .
സമിദാനയനാർഥായ രാമോഽപി പ്രയയൗ വനമ് .. 2,28.64 ..

തതഃ സ മന്ത്രീ സബലഃ സമാസാദ്യ തദാശ്രമമ് .
പ്രണമ്യ മുനിശാർദൂലമിദം വചനമബ്രവീത് .. 2,28.65 ..

ചന്ദ്രഗുപ്ത ഉവാച
ബ്രഹ്മന്നൃപതിനാജ്ഞപ്തം രാജാ തു ഭുവി രത്നഭാക് .
രത്നഭൂതാ ച ധേനുഃ സാ ഭുവി ദോഗ്ധ്രീഷ്വനുത്തമാ .. 2,28.66 ..

തസ്മാദ്രത്നംസുവർണം വാ മൂല്യമുക്ത്വാ യഥോചിതമ് .
ആദായ ഗോരത്നഭൂതാം ധേനും മേ ദാതുമർഹസി .. 2,28.67 ..

ജമദഗ്നിരുവാച
ഹോമധേനുരിയം മഹ്യം ന ദാതവ്യാ ഹി കസ്യചിത് .
രാജാ വദാന്യഃ സ കഥം ബ്രഹ്മസ്വമഭിവാഞ്ഛതി .. 2,28.68 ..

മന്ത്ര്യുവാച

രത്നഭാക്ത്വംന നൃപതിർദ്ധേനും തേ പ്രതികാങ്ക്ഷതി .
ഗവായുതേന തസ്മാത്ത്വം തസ്മൈ താം ദാതുമർഹസി .. 2,28.69 ..

ജമദഗ്നിരുവാച
ക്രയവിക്രയയോർനാഹം കർത്താ ജാതു കഥഞ്ചന .
ഹവിർധാനീം ച വൈ തസ്മാന്നോത്സഹേ ദാതുമഞ്ജസാ .. 2,28.70 ..

മന്ത്ര്യുവാച
രാജ്യാർധേനാഥ വാ ബ്രഹ്മൻസകലേനാപി ഭൂഭൃതഃ .
ദേഹി ധേനുമിമാമേകാം തത്തേ ശ്രേയോ ഭവിഷ്യതി .. 2,28.71 ..

ജമദഗ്നിരുവാച
ജീവന്നാഹം തു ദാസ്യാമി വാസവസ്യാപി ദുർമതേ .
ഗുരുണാ യാചിതം കിം തേ വചസാ നൃപതേഃ പുനഃ .. 2,28.72 ..

മന്ത്ര്യുവാച
ത്വമേവ സ്വേച്ഛയാ രാജ്ഞേ ദേഹി ധേനും സുഹൃത്തയാ .
യഥാ ബലേന നീതായാം തസ്യാം ത്വം കിം കരിഷ്യസി .. 2,28.73 ..

ജമദഗ്നിരുവാച
ദാതാ ദ്വിജാനാം നൃപതിഃ സ യദ്യപ്യാഹരിഷ്യതി .
വിപ്രോഽഹം കിം കരിഷ്യാമി സ്വേച്ഛാവിതരണം വിനാ .. 2,28.74 ..

വസിഷ്ഠ ഉവാച
ഇത്യേവമുക്തഃ സംക്രുദ്ധഃ സ മന്ത്രീ പാപചേതനഃ .
പ്രസഹ്യ നേതുമാരേഭേ മുനേസ്തസ്യ പയസ്വിനീമ് .. 2,28.75 ..

ഇതി ശ്രീബ്രഹ്മാണ്ഡേ മഹാപുരാണേ ഽവായുപ്രോക്തേ മധ്യഭാഗേ തൃതീയ
ഉപോദ്ധാതപാദേഽഷ്ടാവിംശതിതമോഽധ്യായഃ .. 28.. .

ഓം · P.R. IYER 19·3·2024

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ്/മധ്യഭാഗഃ/അധ്യായഃ_28&oldid=48596" ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

19 ജനവരീ 2016 (തമേ) ദിനാങ്കേ 11:44 സമയേ അന്തിമപരിവർതനം ജാതമ്

പാഠം ക്രിയേടിവ കാ'മൻസ ഐട്രിബ്യൂശന/ശേയര-അലാഇക അഭിജ്ഞാപത്രസ്യ അന്തർഗതതയാ ഉപലബ്ധഃ അസ്തി; അന്യാഃ സംസ്ഥിത്യഃ അപി സന്തി . അധികം ജ്ഞാതുമ് അത്ര ഉപയോഗസ്യ സംസ്ഥിതിം പശ്യതു .